

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloženih naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici **Molin piccolo št. 3, II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Za slovensko deco!

Združena odbora tržaške moške in ženske podružnice »družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu« pripravljata veliko narodno veselico na družbinem šolskem vrtu pri Sv. Jakobu. »Naša šolska družba je v nevarnosti!« Ta bolni klic odmeva že nekaj časa po slovenski domovini, pa je na njegov glas zakrvavelo vsako slovensko srce. Zato je zašumel silen vihar med vsemi slovenskimi ljudmi po naših mestih, trgih in vaseh — povsod so vzdignili slovenski rodoljubi svojo požrtvovalno roko-pomočnico za njo — miljenico vsega slovenskega naroda. Žva je ta vojska, ki se zbira pod onim nezlomljivim praporom sv. Cirila in Metodija, da reši, kar je Slovencem najmilejšega: nežno in nedolžno slovensko deco!

Tudi slovenski Trst je čul ta glas. Ali vse do sedaj se je nahajal v ljutem volilnem boju; moral si je braniti rojstno grudo in očetovski dom — sedaj pa hiti tudi on, s podvojeno vneto, v vrsto drugih slovenskih mest — na pomoč družbi sv. Cirila in Metodija!

Na vsa pevska društva v Trstu in okolici je izdan nastopni poziv:

»Slavno predsedništvo!

Sovražni sosede stezajo povsod svoje grabežljive roke po naši slovenski zemlji, po naši rojstni grudi. Da bi nas uničili, ni jim v napadil proti nam presramotno nikako orožje, nikako sredstvo preslabo. Povsod smo v ljuti borbi, da si ohranimo nago življenje: svoj narodni obstanek.

Vkljub vsemu temu pa ni izgubil vstrajni slovenski narod ni za hip poguma. Ravno nasprotno: napadi krivičnih sovragov so mu vzdignili spomin na nekdanjo slovensko moč in slavo ter so ga tako vzdramili na novo življenje.

»Rešimo, otmimo narod svoj!« — to je klic, ki se razlega po vsej slovenski domovini. Zato so ustanovili slovenski rodoljubi »družbo sv. Cirila in Metodija«, da spasio slovensko kri — slovensko deco. »Družba sv. Cirila in Metodija« ima nalogo, zidati in vzdržavati slovenske šole povsodi, kjer jih našemu narodu kratijo krivični avstrijski državni oblastniki in naši drugorodni sovražni sosede. Blagodejni vpliv družbinega delovanja čutimo posebno mi zatirani in teptani tržaški Slovenci. Mnogi slovenski sokoli se nam vgačajo pod mogočno zaščito onih naših dobrotnikov, ki se zbirajo pod dišnim imenom naših slovanskih bratov-apostolov, sv. Cirila in Metodija.

Sedaj je pa prišla naša družba v središče vedno večjih stroškov in potreb — v denarne zadrege ter je nevarnost, da bo morala zapreti to ali ono šolo.

Slovenci, ali moremo mirno gledati to? Ali smemo dopustiti to?

O ne! in stokrat ne! Mi ne smemo nazaj, mi ne smemo padati — pač pa moramo rasti, mi moramo vedno in vedno naprej!

To je vzklik, da se obračamo v tej hudi uri do Vas ter da Vas prosimo nujne pomoči! Znamo, da nimate zakladov; zato ne iščemo pri Vas ni srebra, ni zlata — a nekaj iščemo in prosimo: dajte nam to, kar imate — lepo slovensko pesem!

V drugi polovici meseca junija priredimo na korist naše šolske družbe veliko narodno veselico, na kateri naj bi sodelovala vsa društva iz Trsta in okolice. V ta namen bomo imeli v nedeljo dne 10. majnika t. l. ob 10. uri in pol dopoldne v prostorih »Tržaškega bralnega in podpornega društva« ul. Stadion št. 19 posvetovanje, na katerem se določi razpored veselice in vse druge okolnosti.

Mi apelujemo na rodoljubje naših pevskeh društev in smo gotovi, da bo vsako vasj po eno pesem darovalo na tej veselici za odrešenje naše šolske dece.

Prosimo torej, da prevzamete vsaj eno točko veselice razporeda ter da se udeležite zgoraj omenjenega posvetovanja po svojem pooblaščenju.

Vsi dopisi v tej stvari naj se dopošljejo na naslov:

Ante Stemberger,
ulica S. Giovanni št. 8.

Združena odbora moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu.

Tako se toraj združijo vsi naši pevci, da prinesejo svoje društvene moči in jih položijo v dar — domovini na altar.

Kdo nam pa skliče vkup naše legijone, naše slovenske polke?

Trdo je življenje tržaških Slovencev. Med njimi ni pohajadev — ampak vsi so na težkem delu — ob znoju svojega lica morajo si služiti vsakdanji kruh. Vzdigniti bi klic v gosposke palače, v skromne meščanske hiše po prodajalnicah, po trgih, po delavnicah, po fabrikah, tudi tja notri v zadnji kotiček temnega magacina — vsem slovenskim ljudem bo treba prinesti bolno vest: naša miljenica, »družba sv. Cirila in Metodija«, je v nevarnosti! Slovenci, vzdignite se! Huda ura je tukaj, pomagajte, pomagajte!

Tu bo treba resnega in živega dela. — Zato naj se vzdignejo vsi, ki imajo v prsih gorko srce za srečo in rast mile slovenske domovine.

Možje in mladeniči — naprej! Zovite, budite, navdušujte! Kjer je delo najtežje, tam nastopita resen mož in žilavi mladenič! Trdnjava naša: o, to so junaške roke slovenskih mladeničev — naši voditelji in svetovalci: o, to so trezni in umni slovenski možje!

Kaj pa naj rečemo njim — našim slovenskim žetam in dekletam? — Glejte, Vaši očetje, bratje, zaročniki — vsi ti so že utrjeni od prenapornega in trajnega narodnega dela.

Neprestano so v boju, pa potrebujejo sedaj Vaše podpore in pomoči. Stop te ponosno in junaško tudi Ve pod prapor sv. Cirila in Metodija, bodite blagovestnice slovenske narodne stvari — oznanjevalke boljše slovenske bodočnosti! Na Vaših nikdar trudnih ramenih slone trije ogli domače, rojstne hiše — zato: le z Vašo divro podporo nam enkrat vzraste toli zaželjen slovenski dom! Pomagajte nam — Vaša pomoč nas vzdigne v orlove višave, kjer se izgublja divji bes sovragov, kakor prazni pihljaj vetrov...

A tudi to še ni dovolj. Prava naša moč je sredi naših delavcev-trpinov. Le tedaj, ko spoznajo teptani težaki in oni naši prosti pastirji, kaj slovenskemu narodu koristi in kaj mu škoduje — le tedaj bo naša narodna usoda na trdih, varnih tleh! Zato vzdignimo svoj klic tudi do Vas, ki ste najbolj bedni in revni sinovi slovenskega naroda: tudi Vi se vzdignite in prinesite pomoč naši družbi! Vaš novič, ki je natopljen v krvavem znoju Vašega truda, prinese pravi blagoslov naši zapuščenosti in preganjani slovi. deci!

Tako torej zavladaj po vsem tržaškem ozemlju, v vseh slovenskih središnih enah misel, ena želja: pomozimo »družbi sv. Cirila in Metodija«! In Trst — kar misliš in želiš — to izvedi tudi!

Tržaški Slovenci — na delo: za »družbo sv. Cirila in Metodija«!

Boj za slovensko bogoslužje.

(Iz goriških svečeniških krogov).

VI.

Cerkvena oblast nima pravice prepovedovati glagolsko bogoslužje!

Zopet drugi bi utegnil dvomiti: da-li imamo pravico rabiti staroslovensčino? Na to

odgovarjamo, da imamo to pravico po božjem in naravnem pravu! Kar pa je v temeljenega v božjem in naravnem pravu, tega nam ne sme odrekati nobena oblast! Cerkvena oblast nam lahko zapoveduje, kaj smemo storiti in kaj opustiti, da se izveličamo. Ali da bi morali slaviti Boga in svetnike v kakem do ločenem jeziku, tega ne more ukazovati in ni tudi nikdar ukazoval! Tega prepričanja je bil tudi papež Ivan VIII., ko je l. 880. sledeče pisal moravskemu knezu Svetopolku: »Po pravici hvalimo slovenski jezik, v katerem se razlega Bogu dolžna hvala, ter zapovedujemo, naj se ravno v tem jeziku razkladajo slavna dela našega Gospoda Krista. Tudi ne nasprotuje zdravi veri ali nauku, bodi, da sv. mašo pojemo v tem slovanskem jeziku, bodi, da čitamo sv. evan gelij, ali sveta berila novega in starega zakona, dobro prevedena in razložena, ter opravljamo vse druge cerkvene molitve.« — Glagolice je potrdil tudi papež Inocencij IV. l. 1248.; tako papež Benedikt l. 1754. Leta 1887. je pasedanji papež slavni Leon XIII. dovolil glagolice kneževini Črnogorski. Tistega prava torej, ki je imajo drugi Slovani in katero pripo znajajo tudi papeži, smemo se posluževati tudi mi Slovenci! In to tembolj, ker nam zgodovina spriduže, da je bila glagolica v Slove:ih že v navadi. Slovenski zgodovinar Valvazor piše v svojem delu »Ehre des Herzogthums Krain« (Knj. VII. 403): »Bog je obudil duha svetega Metodija, kateri je uvedel v slavonske cerkve, posebno pa v Dalmaciji, Koroški, Kranjski in Moravski vršitev božje službe v slovanskem jeziku. Ta Metodij je pregovoril Slavjane v Dalmaciji, Hrvaški in Slovenski krajini, da so v duhovskih obredih opustili latinski jezik in uporabljali pri božji službi svoj materinski jezik.«

Dokazano je tudi, da se je slovensko obredje vršilo na Koroškem, Gorenjskem, Vipavskem in sicer še v XVI. in XVII. stoletju! Valvazor pravi v navedeni knjigi »Ehre des Herzogthums Krain«, tiskani l. 1689: »Še do današnjega dne se čita v Dalmaciji in na mnogih krajih v Kranjski maša v slovanskem jeziku.« Leta 1583. je maševal v glagolici v cerkvi sv. Mihaela v Selu pri Črničah dalmatinski duhovnik Fran Valentič. Matija Slivar, ki je bil vikar v Grižah pri Celju od l. 1580—1631, je služil sv. mašo večidel glagolski. Tako je bila v navadi staroslovenska maša v župniji sv. Križa pri Trzinu na Gorenjskem do l. 1617. Torej glagolica bi v nas Slovenceh ne zagledala tuje dežele!

Politični pregled.

V Trstu, 6. maja 1903.

Parlamentarne stvari. Včeraj popoldne je imela avstrijska kvotna deputacija svojo sejo, v kateri se je tako konstituirala: predsednik grof Friderik Schönborn, člen gospodske zbornice; namestnik posl. vitez Jaworski; poročevalec posl. baron Schwegel.

Včeraj je imel sejo tudi carinski odsek in rešil carinski razred »usnje, izdelki iz usnja« ter odklonil postavke: usnje za podplate, usnje iz teležjih kož in usnje iz ovčjih kož. Vse druge pozicije so bile nespremenjeno vprejete. Tekom debate je posl. Tambo si priporočal nespremenjeno vprejetje postavke, kakor jo predlaga vlada, ker predlagano povišanje carine zadeva večinoma le finejša usnje, v središči pa bodo po tem povišanju prizadeti revnejši sloji. Odsek je na to vsprejel tudi carinski razred »steklo in izdelki iz stekla« in pričel razpravljati o razredu »izdelki iz kamna«.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila).

Med došlimi spisi je bila tudi interpelacija posl. Malfattija in tovarišev na ministrskega predsednika, kakor voditelja pravosodnega ministerstva, glede rabe slovenskega jezika na deželnem sodišču v Trstu. Prihodnja seja bo v torek, dne 12. t. m.

Dogodki na Hrvaškem. Položaj postaja resnejši in resnejši. Vsa resnost dogodkov je izražena v dejstvu, da je nad jednim okrajem — križevskim — proglašena nagla sodba. Iz listov ni možno mnogo doznati. Hrvaški listi so pod nožem cenzorja in morajo biti zadovoljni, ako so spravili v svet kako suho beležko o dogodkih. O kakem komentiranju, ki bi še le podalo pravo sliko o položaju, seveda ni niti govora. Pa tudi po dunajskih listih nahajamo le lakonična poročila. Ali na tem ni možno dvomiti: najbolj vre ravno med širokimi sloji — med kmeti.

Prihajajo nam tudi zasebna poročila iz Zagreba — in sicer iz jako zanesljivega vira — o konfliktu, navstalem med poveljnikom domobrancev, generalom Čaničem in banom Khuen-Hedervaryjem; govori se celo, da je general pozval bana na dvoboj. Vzrok je bil ta-le: Ban je zahteval od generala Čaniča, naj mu da hrvaško domobranstvo v pomoč proti narodu. General da je ponosno odklonil to zahtevo, izjavivši odločno, da ne da svojih domobrancev, da to ni njegova naloga, dokler je na razpolago redna vojska. V sredi tega je navstal med generalom in banom oseben konflikt, radi česar je general poslal banu svoje priče, a ban — kakor pravi junak — je naznanil stvar na Dunaj in potem šel tja gori tudi osebno, da se pritoži na kompetentnem mestu. In res je bil tudi general Čanič pozvan na Dunaj. Kar se je godilo na Dunaju in camera caritatis med njima in kompetentnimi faktorji, nam seveda ne more biti znano. Ali znano nam je to, da je na to prišel v Zagreb z Dunaja FZM. Bechtolsheim, ki je bil svoječasno korni poveljnik v Zagrebu.

Došla nam privatna pisma zatrjajo, da je ves položaj na Hrvaškem tako napet in duhovni notri med masami naroda so tako razburjeni, da more od danes do jutri priti do groznih eksplozij. Vse da se združuje v grozen polom Hedervaryjevega sistema in bolj in bolj se širi prepričanje, da so gospodu grofu Khuenu dnevi šteti. Preveč se je bilo grešilo na račun potrpežljivosti naroda na Hrvaškem, mera je polna in bo prekipevalo, ako na visokih mestih ne preskrbe duška!

Cesar Viljem v Italiji. Včeraj je cesar Viljem v družbi kralja Viktorja Emanuela in princev obiskal benediktinski samostan v Monte Cassino. Visoke obiskovalce vsprejel je opat Krug z vsemi redovniki. Vladarja in prince so si potem ogledali cerkev in vse znamenitosti v samostanu, posebno slavni arhiv in biblioteko. Opat je imel potem nagovor, v katerem se je spominjal vseh vladarjev, ki so obiskali ta samostan.

Vladarja in prince so se ob 4. in pol uri pop. odpeljali nazaj v Rim, kamor so dospeli ob 7. uri zvečer.

Dogodki na Balkanu. O atentatu na otomansko banko v Solunu prihajajo nove podrobnosti. Pod poslopjem te banke našli so sedaj predor, v katerem je bila položena velikanska dinamitna mina. Uhod v predor nahaja se v mesnici nekega bolgarskega mesarja. Mina je bila spojena z električnimi žicami, namenjenimi v to, da bi se bila mina zažgala. V predoru so našli vse polno električnih pripravl. Da ta velikanska mina, katera bi bila pognala v zrak, razven otomanske banke, tudi poštno poslopje in druge bližnje zgradbe, ni razpočila, krivo je to, da je jedna dinamitnih bomb pretrgala električno zvezo.

Glasilo Košutove stranke, »Fügetlen Magyar Ország« trdi, da je železniško obratno ravnateljstvo v Kološvaru dobilo nalog, naj ima pripravljenih 400 vagonov za prevoz vojaštva v Makedonijo. Poveljništvo balkanske ekspedicije da se poveri generalu Galgotzyju, kornemu poveljniku v Lvovu. Na Dunaju pa oporekajo tem vestem madjarskega lista.

Iz Carigrada poročajo, da ostanejo eskadre vesil le malo časa pred Solunom, in sicer radi tega, da ne bodo mielili ustaši, da namerujejo vesile intervenirati.

Grozodejstva Turkov proti solunskim Bolgarom nadaljujejo. Včeraj odposlane hr-zojavke iz Soluna naznanjajo, da so turški vojaki poklali kakih stoipetdeset Bolgarov. Nekega bolgarskega popa so zaklali v pravoslavni cerkvi. Proti bolgarskima bogatašema Samarijevu in Gundu so vrgli bombe.

Tudi v Skoplju in Keprili se pripravljajo atentati z dinamitom. V Solunu je neki ustaš, preoblečen kakor mohamedanski duhovnik, hotel vreči bombo v tamošnjo turško pošto, a je bil ubit.

Iz ogrske zbornice. Med došlimi spisi včerajšnje srje ogrske poslanske zbornice je bilo tudi nujno vprašanje posl. Lönaszyja glede demonstracije vojnega brodovja pred Solunom.

Zbornica je nadaljevala razpravo o poročilu ministerskega predsednika glede odredb, ukrenjenih radi stanja »ex lex«. Razprava se je potem pretrgala in se je nadaljevanje odložilo za prihodnjo sejo.

Domobranski minister, baron Fejervary je odgovarjal na interpelacijo posl. Varadyja glede pravice dijakov trgovinskih akademij do enoletne dobrovoljne vojaške službe.

Posl. Varady je na to v dolgem govoru izjavil, da ne vsprejme ministrovega odgovora. Tekom njegovega govora došlo je radi nekega mejklica vladinovec Drakulica do viharja.

Opozicija je zahtevala poimensko glasovanje o Fejervaryjevem odgovoru, katero glasovanje naj se postavi na dnevni red prihodnje seje. Predlog je bil vsprejet.

Na to je hotel minister Fejervary odgovoriti na interpelacijo posl. Gabanyi-ja, a Barabas je zahteval, naj ta odgovor poda v prihodnji seji, ker je že odbilo 2. uro.

Podpredsednik Tallian je konstatiral, da zahteva Odgovarja zborničnemu upravitelju in je predlagal, naj se je vsprejme.

Tržaške vesti.

Hrvatski dijaki so došli v Trst danes predpoludne z brzovlakom. Pričakovali so jih na kolodvoru uredniki tukajšnjih hrvatskih in slovenskih listov.

Danes popoldne si ogledujejo svobodno luko in javna skladišča in vse njih naprave ter nekatere velike parnike Lloydja, ki imajo odpluti v Kitaj in Japan, oziroma v Aleksandrijo.

Jutri predpoludne si ogledajo Lloydov arsenal, tehniški zavod z ladijedelnico pri sv. Marku, tovarno linoleja, tovarno olja, plavže v Škedenju itd. Jutri popoldne bo izlet v okolice, kakor naznanjeno že včeraj, na večer pa bo sestanek v »Narodnem domu« v Barkovljah, na katerem bosta sodelovala »Adrija« iz Barkovelj in »Slovansko pevsko društvo« iz Trsta.

Nekoliko pripomb. Predsinočnim je imel novoizvoljeni mestni zastop svojo prvo sejo. Na dnevnem redu je bila sicer ena edina točka: volitev verifikacijskih odsekov; ali tudi ta kratka seja je donesla momentov, ki na eni strani značijo intimitno razmerje med gospodovalno stranko in vladnim zistomom, a na drugi mečejo luč, v kateri se nam kaže, kako gospodovalni stranki, ob vseh donehkih bombastičnih frazah o nje liberalizmu, nedostaje vsacega zmisla za toleranco, pravičnost, svobodo in pravo parlamentarno delovanje in življenje.

Gosp. vladni zastopnik, e. k. namestništveni svetovalec Jettmar, je v svojem pozdravnem govoru razkril vse srce vladnega zistema. Tako odkritostjo, da nas ja — vzlic vsemu in vsemu, kar smo doživeli — skoro frapiralo, je mož dajal izraza naklonjenosti, ki jo je deležna gospodovalna stranka v namestništveni palači. Skoro demonstrativno je go-spod vitez Jettmar povedal večini mestnega sveta: mi in vi smo — ena misel, eno srce! Najdražičneje je izrazil to svetovalec, rekši: da je sedanja sestava mestne zbornice izišla iz svobodne volje volilcev!

S to izjavo je gospod vladni zastopnik storil večini gotovo največjo uslugo, ki si jo je ona mogla želeči. Ravno ta izjava daje pozdravnemu govoru vladnega zastopnika naravnost demonstrativen značaj v tem večini meri, čim teže jo je vzdržati v luči — resnice. Celó poloficijznemu »Trieste« se do-zdeva, da je gospod namestništveni svetovalec segel malo dalje, nego bi bil smel in da je s svojo odkritostjo vendar malce kompromitiral gos-podo v namestništveni hiši. Zato bi hotel omenjeni list uveriti, da je gospod vitez Jet-mar govoril le v svojem imenu in da je izra-žal le svoje nazore in — čutila.

Stališča, na katero nas sili rečeni list, absolutno ne velja! Proti temu govori naša, priprosta sicer, ali vendar zdrava pamet, posebno pa govore proti tolmačenju v »Trieste« ti-le momenti:

da je oficijozna »Triester Zeitung« neposredno po volitvah napisala nekaj pripomb, ki se popolnoma pokrivajo z nazori gospoda viteza Jettmarja; da ta list ni vedel ni besedice graje radi dogodkov na volilnem činu samem in sosebno radi nezakonitega postopa-nja občinske oblasti o reklamacijskem postopa-nju in se je nemški list omejil le na to, da je novi večini polagal na srce razne naloge, ki jih ima izvršiti; in slednjič, da ni »Triester Zeitung« imela niti one dobrohotne besede za okolico in da ni imela ni besedice posvarila do večine v tem zmislu, da »tudi volitve v okolici izišle iz volje okoličanskih volilcev in da je večini dolžnost spoštovati toli sijajno manifestirano voljo okolice;

da vitez Jettmar ni mel v otvoritveni seji ničesar opraviti ni govoriti v svojem imenu, ampak le kakor zastopnik vlade; in da bi si tudi ne upal nastopiti, kakor je v resnici, ako bi se imel le najmanje bati, da viši njegovi ne bodo odobraval njegovega nastopa;

ako vlada (ki vendar mora poznati osebne nazore g. Jettmarja) res ne soglašja z njegovi-mi osebnimi nazori, potem pasploh ni smela poslati ravno njega, da govori tam — v svojem imenu!!

Kar se dostaje zatrdila gospoda viteza Jettmarja, da so volitve v mestu izišle iz svobodne volje volilcev, dovoljeno nam bodi, da dvomimo o tem.

V tem svojem dvomu naj spregovorimo par besed na adreso večine. Mi nočemo tu z neutraljivimi dejstvi podkrepljati svojega dvoma. Denimo tudi, da ni teh dejstev in da so bile volitve res čiste; a ravno zato je bila večini dolžnost, da bi bila drugače postopala o volitvi verifikacijskih odsekov.

V prvo je bilo v nje lastnem interesu, v interesu nje reputacije, da je dala manj-šini priliko prepričati se, da ona obdol-ženja niso osnovana;

v drugo je bila dolžna radi svoje lastne reputacije dati manjšini priliko za prepriča-nje, da se proti tej poslednji ne namerja ni-kako nasilje in nikaka krivica;

v tretje ni smela večina pozabiti na re-snico, da »noblesse oblige«! Čim večja je večina, tem bolj jo veže dolžnost obzirnosti do manjšine;

in slednjič, tudi če je menila večina, da more cinično mimoiti vse navedene pomisleke, morala bi bila vendar drugače postopati in ne izključati manjšine že iz spoštovanja do parlamentarnega principa in do parlamentarnih običajev, ki veljajo povsodi, kjer imajo ustavno živ-ljenje!

Gospodje naj torej polože roko na prsa in naj izprašajo svojo vest, ki jim gotovo poreče, da so izključenjem manjšine iz veri-fikacijskih odsekov zagrešili grdi čin: proti svojemu ugledu, proti pravičnosti, proti dolžni obzirnosti in proti najelementarnejemu parla-mentarnemu načelu — proti tistemu temelj-nemu načelu, ki je v neizogibno podlago vspešnemu in čistemu parlamentarnemu delovanju!

Kipi naših slavnih mož. V »Sloven-skem Narodu« čitamo, da treba ljubljanskemu trgovcu s papirnatim blagom, gosp. Jerneju Bahovu, priznati hvalevredno podjetnost, da je založil lične kipe slovenskih odličnih pes-nikov in pisateljev. Ker so se zdeli prvotni kipi premali, hoče založiti iste znatno pove-čane. Dosedaj je gotov kip Kersnikov 25 cm visok brez podstavka. Cena 3 K. Pre-šernov kip pa je celó 40 cm visok ter velja samo 7 K. Kmalu se bodo dobili tudi drugi kipi, kakor Levstik, Jurčič, Vodnik, Slom-šek, Cimperman itd. v povečani obliki. S tem bo izpodnežen izgovor ljubiteljev hišnih okraskov, da ni soh domačih odličnjakov.

Gospod založnik pa tudi zasluži, da se ga podpira, ker ima s podjetjem velike stroške.

Oznanevalec ljubezni — oznanevalec sovražstva! Morda ni z lepa kakov moment tako značilen za razmere v naših krajih, za podivjane narodno-politične odnose, ki za-strupljajo sploh vse življenje v tej pokrajini, kakor je prav to dejstvo, da je ravno med onimi, ki bi morali biti oznanevaleci miru, ljubezni, tolerance, mejsebojne vstrpljivosti, da je ravno mej njimi, ki bi po svojem vzviše-nem poklicu kakor apostoli Kristove vere mo-rali dajati lepe izglede, le preveč takih, ki so sami najhujši fanatiki, ki sami prednjačijo s s l a b i m i i z g l e d i, ki sami z besedami in dejanji, po shodih in družtvih, po zasebnih hišah in javnih ulicah, in t u d i p o c e r k v a h, podžigajo sovražstvo do naše narodnosti in cinično hladnostjo vcepljajo v srca nerazsodnih ljudi strupa te le misli: da slovenski rod nima na tem zemljišču pravice do samosvojega narodnega in duševnega živ-ljenja, da mora hvaležno vsprejemati kakor čin velikodušja in gostoljubivosti tu gospo-dovalne narodnosti, ako se mu dovoljuje borno telesno životarenje! Misli torej: da je to nečuvstva prepotenca, ako slovenski ljudje na tej zemlji zahtevajo kaj več, nego nago telesne življenje brez vsakih viših plemenitih etičnih ciljev!

Izgledi slehernega dne pričajo, da ne pretirujemo se svojimi zatožbami proti tisti družbi, ki v svojem slepem sovražstvu zata-juje svoj poklic in je postala nositeljica misli — sovražstva: tisti družbi, ki je že prosula pod znanim imenom cerkvenih r e f o r m a t o r j e v!

In taki so v velikem in malem, v naj-resnejih položajih in ob malenkostnih prili-kah. Tako se je pripetil te dni dogodek, ki je sicer malenkosten sam na sebi, dogodek, kateremu bi se mi le smejali, in bi se k ve-čemu omejili na to, da bi moža predstavili naši javnosti v vsej smešnosti njegovega po-četja. Ali mi vemo, da je v vsem počenjanju teh cerkvenih reformatovjev zistem, tendencija — določenega programa.

Zato hočemo tudi ta dogodek zabeležiti tu kakor prispevek k poglavju o netoleran-ciji, nestrpnosti in sovražstvu pozvanih cer-kvenih reformatovjev tržaških!

Bilo je zvečer, ko je ob kavarni Chiozza stal znani slovenski rodoljub g. N. od sv. Ivana in je — čital »Edinost«. Kavarna Chiozza je na glasu kakor notorično shaja-lišče najhujših med najhujšimi našimi Ita-lijani. In vedno jih je polno v kavarni in pred kavarno. Tako jih je bilo tudi oni ve-čer. A med vsemi temi ga ni bilo ni enega, ki bi bil na kakoršen-koli način dal izraza svoji nevolji na tem, da kdo njim pred obra-zom čita slovenski list. Kamo-li, da bi bil kdo molestiral g. N. radi tega! A česar ni storil ni eden najhujih, storil je eden refor-matorjev, storil je — katoliški duhovnik. Zazrsega g. N., čitajočega »Edinost«, ga je menda spopadlo narodno besnilo. Pristopil je tik g. N. in se delal »prvega kakor da si hoče ogledati plakate. Potem pa se je obrnil do g. N. — ki pa mu je bil, nota bene, po-polnoma tuj — z vprašanjem: da-li je kako zborovanje v kakem gledališču? Gosp. N. je odgovoril na kratko, da mu ni znano. Reformator na to: »Zdi se mi, da sem tu nekaj čital. E l e i, c o s a l a l e s i q u e l l e! A potem je pristavil naglasom in gesto, ki sta izražala vso njegovo mržnjo in sovražstvo, načinom, da je zavrelo v g. N.: » — A h a, q u e l l a E d i n o s t e! !

Dogodek se vidi na prvi pogled res malenkosten. In vendar ni! Prosimo vas, ni malenkost to, ako duhovnik na javni ulici prijemlje in nadleguje povsem nepoznane osebe zato, ker čitajo list, katerega on sovr-raži. Da italijanski duhovniki niti na javni ulici ne morejo premagovati samih sebe v svojem sovražtvu: to je prežalostno zname-nje razmer, v katerih živimo! In potem naj se še čudijo reformatorji in njihovi za-ščitniki na škofiji, da so tako blizo — Rie-manje!

Za ljubo zdravje. V našem Trstu je na tisoče bitij, ki trpe tu celo svoje življe-nje na raznih boleznih, izhajajočih od veliko-mestnega pokvarjenega zraka. Največ je takih (osobito ženskih), ki trpe na pomanj-kanju krvi (Anemiji.) Večina teh človeških trpinov bi si lahko in brez posebnih stroš-škov pomagala s tem, da bi, vsaj v poletnih vročih časih vstajali zjutraj na vse zgodaj in hodili nekoliko ven iz mesta na čisti zjutra-nji zrak.

Osobito bi koristilo to onim, ki morajo

po cele dneve posedati na raznih poslih, ka-kor tudi onim, ki imajo vsakdanje službe v zatuhlih delavnicah, pisarnah itd. Tudi tr-govcem in drugim premožnejšim krogom bi koristilo, ko bi sleherni dan zjutraj ali po-poludne zavžili par ur čistega okoličanskega zraka. Na ta ceneai »šport« polagamo mi mestni Slovani še vse premalo važnosti; zato vidimo le malo našega mestnega ljud-stva, ki bi hodilo ven iz mesta na dobri čisti zrak. Pisec teh vrstie ima priliko in ve-selje, da more često iz mesta; in vselej, ko pripreja kak tak mali izleti, mora opaziti na sebi neko posebno dobro razpoloženje. — Kedor more, naj gre zgodaj v postelj in naj zahaja zjutraj zgodaj vsaj malo na sprehod — na čisti zjutranji zrak! Videl bo, da je to v veliko korist, osobito onim, ki so šib-kega zdravja.

Vesele vesti od sv. Ivana. V nedeljo popoldne je imelo svetoivansko konsumno društvo svoj občni zbor, na katerem nam je poročal odbor o delovanju v minolem letu. Za pijačo prejela je društvena krčma v letu 1902 kron 17427.49; deleži členov znašajo kron 4832.80; rezervni zaklad znaša kron 3281.99. Čistega dobička je imelo društvo 3513.74 kron.

Na občnem zboru minole nedelje je predlagal eden zborovalcev, naj se del do-bička da odboru na razpolago v malo po-plačilo za veliki trud v prosep društva. Ta znesek naj odbor razdeli med one odbornike ki so se najbolj trudili. Ali odbor je — od-klonil, pač pa je bil jednoglasno in navdu-vsprejet predlog, naj ves isti dobiček pri-pada društvu, da bo toliko prej in toliko ložje plačan dolg v »Tržaški posojilnici in hranil-nici«, ki znaša 40.000 kron. Društvo si je namreč najelo v tržaški posojilnici to poso-jilo in je s tem denarjem kupilo nasproti sedanji krčmi lepo posestvo (na katerem je že prej bila lepa hiša s dvema stanovanji) in si je sezidalo novo poslopje z veliko dvo-rano, ki je dolga 20.10 m, široka 10.80 m, visoka 7 m — naš »Narodni dom«. Ta dom je sezidan po načrtu našega domačina Josipa Negode, ki ni zahteval niti novčiča za svoj trud.

V kratkem bo slovesna otvoritev »Na-rodnega doma«. Prošnja je že uložena, da pride komisija. Oni dan pa, ko zaplapola z vrha našega novega zbirališča naša divna trobojnica, ko Svetoivanščani ponosno poka-žejo slovenskim okoličanom in tržaškim Slo-vencem sad večletnega požrtvovalnega truda v korist slovenskega naroda ob naši sinji Adriji, upamo in smo prepričani, da prihiči ta dan k nam vse, kar čuti z nami.

Odkar obstoji društvo, predseduje mu gospod Ivan Marija V a t o v e c, ki ves ta čas na zamudil niti jedne seje, da-si so seje vsako sredo, ki je naredil za društvo nšte-vilnih poti in pri katerem je imelo naše dru-štvo ob vsaki priliki največjo zaslonbo. Te njegove zasluge povdarjajo so zborovalci na občnem zboru zboru minole nedelje pripricani smo, da mu bo od zborovalcev dano zado-ščenje vsaj v malo poplačilo za neumorno njegovo delovanje v prosep naše stvari na gospodarskem polju.

Kam pojdemo v nedeljo? Tako se navadno povprašujemo mi mestni delavci že med tednom. Ta teden je pa že določeno, kam pojdemo v nedeljo. Popoldne bo imelo naše »Delavsko podporno društvo« svoj občni zbor.

Na večer ob 7. uri in pol pa pojdemo na — Dunaj! Naše vrlo »Dramatično dru-štvo« nas hoče prihodnjo nedeljo pozabavati z burko »Pojdimo na Dunaj«, katero bo isto predstavljalo v gledališču »Fenice«.

Ker je na to predstavo vstopnina jako nizka in ker naše »Dramatično društvo« res zasluži, da je podpiramo vsi, ki vemo ceniti dobrodejno vplivanje dramatične umetnosti na razvoj človeka; je upanja, da bo pri-hodnjo nedeljo prestorno gledališče »Fenice« — polno!

Nam se bliža čas, ko bomo krvavo po-trebovali dobrih in stalnih dramatičnih pred-stav; zato moramo že sedaj skrbeti, da se naše »Dramatično društvo« utrdi tudi mate-rijalno.

Kakor smo mogli čuti, so stroški za ne-deljeko predstavo nenavadno visoki, ker »Dramatično društvo« hoče, da bo uprizoritev dostojna in častna. — Naša dolžnost je torej, da prihodnjo nedeljo pohitimovai »na Danaj« — v gledališče »Fenice«.

Dramatično društvo v Trstu uprizori v nedeljo, dne 10. maja 1903., v gledišču »Fenice« prvokrat »Pojdimo na Dunaj«,

burko v 4 slikah s petjem. Poleg francoskega »La Cagnotte« poslovenil I. Ogrinc. Pri igri sodeluje orkester 97. pešpolka. — Začetek ob 7^{1/2} uri svečer.

Ustopnina v pritičje 40 nvč. (80 stot.) na galerijo 20 nvč. (40 stot.) — Sedeži v pritičju: Fotelji od I.—VI. vrste 1 gold. (2 K), od VII.—XII. vrste 70 nvč. (1 K 40 stot.); klopi XIII.—XVII. vrste 30 nvč. (60 st.) — Lože 5 glđ. (10 K).

Sedeži in ustopnice se razprodajajo v kavarni Commercio.

Mešan zbor »Kola« bo imel vajo mesto v nedeljo, kakor običajno, prihodajo soboto zvečer. Moški zbor pa prihodnji petek ob navadni uri.

Ker je izlet v Ajdovščino pred vrati, upa podpisani, da se pevke in pevec odzovejo v polnem številu.

Odbor.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti nabralo se je v pušici »Narodnega doma« v Barkovljah 5 K 20 stotink in v pušici rojanskega »Konsumnega društva« 3 K 20 stotink. — Č. g. kapelan Ukmar 1 K.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti priredi v nedeljo dne 7. junija veliko veselico v korist otroškemu vrtnu istotam. — Toliko naznanje drugim društvom.

Iznajdba našega rojaka in Amerikaneč. Za izkoriščenje iznajdbe našega rojaka častnika Kaučiča, ki je iznašel napravo hitrega sedlanja, se je ustanovila v New-Yorku skopijska družba s kapitalom 200.000 dolarjev.

Ogenj v Padriču. Minolo noč so imeli v Padriču ogenj. Proti 2. uri popolnoči je bilo čuti krik po vasi: Gori! Gori! Začelo je goreti pri gospodarju Antonu Rrižmančiču številke 40. Klicati so začeli domačini iz hiše Križmančičeve. V hipu je bila vasa vas po koncu. Kmalu se je skozi streho hleva in potem drugih gospodarskih poslopij vpenjal visoki plamen. Bil je to prizor v temni noči, ki je z grozo navdajal vse prestrašene vasičane. V tej zbežanosti ljudstvo ni vedelo, kaj bi počelo; bilo je iz sebe, ker so bila tudi poslopja sosedov v veliki nevarnosti. V tej zmešnjavi se je prvi zavel Anton Grgič s številke 16, ki je hitro vpregel svoja konja in zdirjal v Bazovico po gasilce. V dobri pol uri je se svojim konjem že pripeljal gasilsko. Zdaj so se tudi ljudje energično lotili dela in donašanja vode. Izlasti hvalevredno so se večji dekleta. Tako se je skupnemu naporu vendar posrežilo lokalizirati (omejiti) ogenj. Škoda, provzročena po požaru znaša blizu 3000 K. Pogorelec je bil zavarovan, ne ve se pa za koliko. Tudi se ne ve, kako je nastal požar. Ljudje božji — bodite previdni z ognjem!

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 7. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled razredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Lonjerju št. 95, prasec; v ulici Sanità št. 6, hišna oprava; v ulici Solitario št. 9, hišna oprava; v ulici Manzoni št. 2, hišna oprava; v ulici Foscio št. 7, hišna oprava; v ulici Ponceiani št. 22, hišna oprava; na Korzu št. 22 in v ulici Tintore št. 5, oprema v zalogi, hišna oprava, glasovir in razno; v ulici S. Caterina št. 2, hišna oprava in glasovir.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 15,0, ob 2. uri popoldne 20,0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 753,6. — Danes plima ob 6.57 predp. in ob 6.37 pop.; oseka ob 0.57 popoldne in ob 0.19 popoldne.

Dober svet. Kdor želi nasejati lep travnik, temu pr. poročamo, da si naroči od c. kr. dvornega zalagatelja semen Edmunda Mauthner v Budimpešti mešanico trav imenom »Promenade« in Margarethen-Insel. Že 29 let zalaga Mauthner te semena najkrajnjim nasadom v Budimpešti Marjetinim otokom.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pevsko bralno društvo »Svoboda« pri sv. Antonu vabi na veliko veselico, ki jo priredi v nedeljo dne 10. maja 1903 se sodelovanjem pevskega društva »Ilirija« iz Pobjegov, »Skala« iz Kubeda, »Straža« iz Trušk in drugih rodoljubnih društev na dvorišču gosp. Josipa Dellasavisa. Vsopred: 1. Pozdrav predsednika. 2. A. A. Leban: »Dijaška«, poje mešan zbor društva »Svoboda« iz Sv. Antona. 3. P. H. Sattner: »Pogled v nedolžno oko«, poje moški zbor

»Ilirija« iz Pobjegov. 4. I. Brajša: »Bojna pjesma«, poje moški zbor »Straža« iz Trušk. 5. Deklamacija: »Pevčeva kletev«, deklamuje gospodična Urša Križman. 6. Nikola Faller: »Primorec Primorju«, poje moški zbor »Skala« iz Kubeda. 7. Šaljivi prizor: »Ne udajmo se«, spisal dr. J. Vošnjak, igrajo domači diletantje. 8. J. Križman: »Opomin k petju«, poje moški zbor »Skala« iz Kubeda. 9. Deklamacija. — Gregorčič: »Oljki«, deklamuje g. čna A. Maslo. 10. D. Benjamin Ipavec: »Domovini«, poje moški zbor »Ilirija« iz Pobjegov. 11. Volarič: »Slovanska pesem«, poje mešan zbor »Svoboda« iz Sv. Antona. 12. Srečkanje na tri dobitke. 13. Svobodna zabava in ples. — Med posameznimi točkami bo svirala gogba iz Pobjegov.

Začetek veselice ob 3. uri in pol popoldne. — Vstopnina na veselico 40 st., k plesu 80 stot., sedeži 20 stot. in srečke 20 stotink.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

odbor.

Opomba. V slučaju slabega vremena se veselica prenese na prihodnjo nedeljo.

× Odvetniško pisarno je odprl v Gorici odvetnik dr. Fran Pavletič. — Pisarno ima v ulici sv. Klare št. 8. I. nadstropje.

Vesti iz Kranjske.

* Tri prste odtrgalo. Mizaraki pomočnik Anton Smole iz Berzine je na Križajevi žagi v št. Petru na Krašu ponesrečil. Žaga ga je zgrabila za desno roko in mu tri prste skoraj popolnoma odtrgala.

* Mestna hranilnica v Kamniku. — V mesecu aprilu 1903. je 120 strank uložilo 29.605,62 K., 92 strank vzdignilo je 31.562,18 K. 11 strankam izplačalo se je posojil 14.800 K. Stanje hranilnih vlog 697.053,58 K., stanje hipotečnih posojil 483.687,74 K. Denarni promet 111.802,93 K.

* Na c. kr. rudniški šoli v Idriji st. razpisani dve učiteljski mesti za moški učni moči in eno mesto za žensko učno moč. — Prošnjo naj se vlože tekem štirih tednov na c. kr. rudniško ravateljstvo v Idriji.

* Izgubila se je 50 let stara omožena Marija Slabe iz Ivanjega Sela na Notrajskem. Mož jo je pred več časom spodil od hiše, potem je postala pa slaboumna. Dne 16. apr. t. l. je šla iz vasi proti Logatecu, pa se ni do sedaj še vrnila. Prosi se, ako bi se kje našla, da jo pošljejo nazaj v Ivanjesele pri Rakeku.

Vesti iz Štajerske.

— Skrajno brezobzirnost so zagrešili nemškutarji v Brežicah nasproti skoro izključno slovenskemu prebivalstvu brežiškega okraja. Kakor znano so nemškutarji s pomočjo raznih volilnih mahinacij ob asistenci vladnih organov, ob sodelovanju nemško-konservativnega kneza Windischgrätza in ob izdejstvu nekaterih slovenskih izdajic, na zadnjih volitvah v okrajni zastop pripletkarili nemško večino. In to večino so uprav nesramno izkoristili na volitvi okrajnega odbora. Načelnik bo Nemec in od 6 odbornikov bo 5 Nemcev iz mesteca Brežice. To je skrajno. Tako bo mala nemška občina Brežice zapovedovala osemnajstim slovenskim občinam. In tudi na tem novem nasilju, na tem naravnost nemoralnem početju, na tem gaženju najprimitivnejše pravičnosti je zopet z mirno vestjo sodeloval odlični nemški — konservativni knez Windischgrätz! Taki so ti nemški konservativci! Takova je njihova pravičnost! Pa naj nam pride še kdo z zatrjevanjem, da je »konservativno« mišljenje sinonimno s pravičnostjo v narodnih stvareh! Nemški liberalci in klerikanci se sicer sovražijo med seboj, ali v sovražstvu do Slovencev si podajajo roke v najlepši harmoniji!

— Dvojna mera c. k. namestništva v Gradcu. Povedali smo že, da je slavno c. kr. namestništvo v Gradcu zavrnilo prošnjo za koncesijo, uloženo od člena slovenskega gledališča v Ljubljani, g. Danila, ki je hotel prirediti nekoliko dramatičnih predstav po južnem Štajerskem.

Ta zabrana je vzbudila tem večje ogorčenje med štajerskimi Slovenci, ker isto ne dela nikakih ovir nobenemu nemškemu ali laškemu klatežu in šarlatanu. To je že kričeča in odkrita dvojna mera. »Domovina« pripominja o stvari: »ako se dovoljuje zadnjemu klatežu iz Zgoranje Štajerske, da prodaja svojo hripavo pevsko umetnost po naših krajih, ako se dovoljuje najrazcapanejšemu Kalabrežu, da

nam muči ušesa s svojim tulenjem, ako sme vsak šarlatan najdomoljivejše vrste nastopati med nami — členom deželnega gledališča v Ljubljani naj bi pa bilo zabranjeno stopiti pred slovensko spodnještajarsko občinstvo — potem je proti faktorjem, kateri so to zakrili, edino le na mestu najostrejši sarkazem, ali pa najudanejša molitev do sv. Katarine, da bi tem revežem izprosil pravega uma in pameti!

No, namerjane predstave se bodo vršile vendar-le — pa na ime dotičnih društev!

Razne vesti.

Iz »blazene« dežele. Redarstveni urad v Milanu je že dlje časa na delu radi prepogostih žepnih tatvin, dogodivših se v milanski stolni cerkvi. Minolo nedeljo je ta urad ukrenil potrebno, da bi zasačil družbo žepnih umovidev. Štirje karabinerji in ravno toliko detektivov je zasedlo določena mesta in res se jim je posrečilo, da so zasačili tatinsko druhal. Do tu ni nič takega, kar se ne bi dogajalo tudi po drugih večjih mestih. Novo pa je to, da so omenjeni redarstveni organi zasačili na »delu« tri — laške vojake v uniformi!

Dva spadata k »bersalierjem« in eden k navadni pehoti! Ljudje krajejo sicer tudi drugod, ali posamično ali v družbah, toda vojaki v uniformah organizirani v družbo tatov po cerkvah — to je vsakako specialiteta italijanskega kraljestva!

Lakota v Italiji. Beda po mnogih krajih Italije je ravno letos grozna. Italijanske novine govore naravnost o lakoti. Niti najplodnejši kraji nimajo toliko, da bi se prehranjali. To goni ljudstvo v zločine in v spopade z javnimi organi, v katerih je že ponesrečilo mnogo ljudi. V Rimu pa se vrše sijajne parade in slavi šumne orgije italijanska — meglomanija.

Novo društvo. Državno namestništvo na Dunaju je odobrilo pravila novega društva, katero si šnujejo slovenski in hrvaški dijaki vpodablajočih umetnosti. — Društvu bode ime »Vesna«. V soboto, dne 9. t. m. bo ustanovni občni zbor, h kateremu so vabljene vsi na Dunaju živeči dijaki slovenske in hrvaške narodnosti, kateri obiskujejo katero si bode umetniško šolo.

Akademsko društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj I. redni občni zbor dne 8. maja.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika a). 2. Čitanje zapisnika b) društva »Triglava«. 3. Poročilo častnega sod. 4. Poročilo veselice odseka. 5. Poročilo odborovo. 6. Poročilo odbornikov. 7. Poročilo preglednikov. 8. Volitev odbora. 9. Služajnosti.

Začetek ob 7. in pol uri zvečer. — Local: VIII. A'serstrasse Budweiser Bierhalle 7.

Gospodarstvo.

Občni zbor »Unione Adriatica di Sicurtà«. Te dni se je vršil občni zbor te zavarovalne družbe. Iz poročila o upravnem letu 1902. izhaja, da je društvo lepo napredovalo.

V oddelku »človeško zavarovanje« je bilo predloženih zavarovalnih ponudb za K 47.035.478, a sprejetih le za zavarovano glavnico K 41.269.204. Koncem leta je znašala zavarovalna glavnica K 255 milijonov in na rente K 670.060. V primeri z minolim letom je bilo letos več zavarovanj za K 17.292.404.

Skupna svota vplačanih premij znaša K 10.957.477. Društvo je izplačalo (tekem leta vsled smrti zavarovancev, ali pa preživetja, kakor tudi na rentah, znesek K 5.096.070. V pomočni rezervni sklad znižanje obrestne mere se je stavilo K 400.000 s katerim zneskom se je doseglo K 1.500.000. Skupni rezervni zakladi v oddelku človeškega zavarovanja znašajo dne 31. decembra 1902. K 69.639.167.

V oddelku za zavarovanje proti požaru in transportov, vključno zavarovanje proti vltomu, je bilo sprejeto K 20.907.575. Za nadzorovanja se je prejelo K 9.393.695; za škode vsled požara (po odbitku sprejetih nadzorovanj) je izplačalo društvo 7.073.901. kron.

Rezervni sklad tega oddelka znaša K 12.262.978 ter ostaja, odbivši pozavarovanja, K 6.694.368.

Vsled povišanja cene vrednostnih listin, je društvo vdobilo K 2.072.042, ki so se pripisale k zakladu za pokritje zgube vsled padenja cen vrednostnih listin.

Na predlog ravateljstva so se razdelili še sledeči zneski.

K 180.000 k rezervnemu zakladu življenskega oddelka (bilanca A), K 200.000 v zvišanje rezervnega zaklada bilance B, vsled česar znaša prvi K 900.000, drugi pa K 1.200.000. Dividende se je določil znesek K 180 za vsaki delež.

Skupni rezervni zakladi se zgoraj označenimi zneski vred znašajo za K 8.697.057 več nego li lansko leto, ter so z dnem 31. decembra 1902. narasli na nad 82 milijonov kron in sicer: premijski rezervni sklad (po odbitku pozavarovanj) K 69.755.750, pomočni rezervni sklad za zmanjšanje obrestne mere K 1.500.000, rezervni sklad čistega dobička 7.133.898 kron in rezervni sklad za pokritje zgub o padenju cen vrednostnih listin 3.700.580 kron.

Blagajna za preskrbovanje in hranilnica društvenih uradnikov znaša s prišteti zneskom iz te bilance 1.244.516 kron.

Poročilo ravateljstva omenja tudi osnivanje penzijske blagajne za društvene uradnike, katera se ima ustanoviti, opustivši ono za preskrbovanje.

Občni zbor se je zaključil se zopetno izvolitvijo gosp. viteza Parisija predsednikom.

Brzojavna poročila.

Cesar Viljem v Rimu.

RIM 5. (B) Ob 10. uri zvečer so se peljali cesar Viljem, kralj Viktor Emanuel, kraljica Jelena in principi na kapitol, kjer jim je bil prirejen srčen vsprejem. Mej navzočimi so bili ministri, načelniki oblasti, zbor diplomatov in mnogi zastopniki aristokracije. Vlada sta z balkona tabularija opazovala razsvetljavo Foruma in Palatina, ki je nudila čaroben pogled. Na to sta si ogledala dvorane in sta zapustila kapitol ob 11^{1/2} uri.

Na povratku v Kvirinal so bili gospoda živahno pozdravljeni.

Kulturni boj na Francozskem.

GRENOBLE 6. (B) Samostan kartuzijancev čuva 150 vojakov pehote, ki ostanejo tamkaj toliko časa, da sodni likvidator obesi na vrata nove ključavnice.

Iz parlamentarnih odsekov.

DUNAJ 6. (B) Carinarski odsek nadaljuje razpravo o carinarskem terifu in sicer o tarifaem razredu »izdelki iz kampa«.

Nagodbni odsek nadaljuje razpravo o carinarski in trgovinski zvezi. Posl. Kaftan je zahteval, naj se omogoči enakomerno izvajanje carinarsko uradnih instrukcij v Avstriji in na Ogrskem.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcijske lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijske lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tvarne mizarke zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, me-
derna sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 25. A.
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

„Delavsko konsumno društvo“ pri sv. Jakobu v Trstu
registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

VABILO na

IV. redni občni zbor

ki se vrši

dne 17. maja 1903. ob 4. uri popoldne

v slovenski hiši pri sv. Jakobu, ul. Giuliani 28.

po naslednjem vspredu:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo o delovanju v prejšnjem upravnem letu.
3. Čitanje, pojasnilo in odobrenje letnega računa.
4. Prememba zadrugnih pravil po predlogu odborov.
5. Interpelacije, želje in nasveti udov na podlagi § 21. zadrugnih pravil.
6. Volitev ravnateljstva.
7. Dopolnilna volitev nadzornštva.

Opomba: P. n. udje dobe od 5. maja t. l. naprej do časa občnega zbora bilanco in vabila, kojega prejme morajo potrditi vsak dan v društveni gostilni pri sv. Jakobu.

Za zmanjšati velikansko Zalogo blaga,

prodaja po redki
priložnostni
ceni

F. PIANO Borzni trg št. 4.
konfekcije
židano in vol-
neno blago, pre-
proge, pregrinjala in
snovi za pohištvo.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franco.

Alojzije Galperti

nasl. Fr. Hitty

TRST - ul. Barriera vecchia 13 - TRST.

Zaloga snovij za moške
iz tu in inozemskih tovarn.

Perilo — Platnina — Pletenine — Pleteno spodnje zimsko perilo.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke po meri.

Popolna likvidacija!

Radi podretja hiše, prodaja

čevljarnica Madriz ul. Sv. Antona

celo zalogo obuvala v velikom izboru za moške, ženske in otroke. Razprodajalne cene radi opustitve obrti.

Uljudno se naproša za obilen obisk.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena,

po gld. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena,

po gld. 3.50.

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Paglianova pijača

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.

Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnam.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdko

Prof. Ernest Pagliano, Napoli, Galata San Marco št. 4.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Albert Brosch

TRST - Ul. S. Antonio 5. - TRST
kožuhar in izdelovalec čepic.

ODLIKOVAN NA RAZSTAVI v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in čepic za civilne in vojaške osebe.

Izkuje vse poprave najhitreje in ekonomično. Shranjuje kuhovino in misko obleko ter jamči za vsako škodo proti mojem in ognju.

Gulielmo Brod & Co.

poznana tvrdka s

POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapečarij.

- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so poštarne proste.

Prevezema vsako delo na debelo in drobno ter se zvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada i. c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Velik dohod

rudečih in črnih trakov od gumija za cepljenje trt, dvakrat rafinirano žveplo Romagae in Cesene, z modro galico 3% in 5% mešano žveplo, angleška modra galica, „Agricol“ za uničevanje mrčesov na trtali, cvetličar, drevo in zelenjavi, žvepljalnice, cevi od gumija za žveplja nice, trava „Rafia“ za vezati cvetlice.

Velika zaloga in izbor

„Futterkalk“ za mastiti vsakovrstne domače živali, mleto barve v olju ali prahu, nokostij, čopičev, angleško laneno olje surov in kuhano in za živali, želji, šipe, mast za vozove, vrvi, pip, ščetk, parfema, esenc, vinskega cveta in snega za kis, mineralnih vod, vžgalice in voščila družbe sv. Cirila in Meoda, zelišč in medicinskih olj, voščeni in stearinskih sveč, finega in navadnega mila.

Cene brez konkurence.

Priporoč se za blagohotno podporo

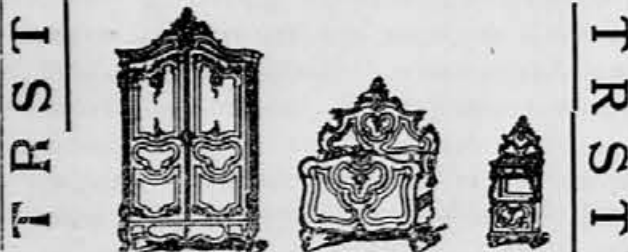
Emil Cumar pok. Fridriha

v Trstu, ulica Belvedere št. 37,
podružnica: Opčina 212.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Išče se gospodičina, Slovenka, pridu in marljiva, katera je zmožna popolnoma tudi nemščine, za pisarno. Izučena ima prednost. Ponudbe pod šifro „Slovenka“ na upravo našega lista.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju znejitve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
7. Telefon 469.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnočuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzglja.

Promet s čeki in nakaznicami.